

Kwalifikacje i uprawnienia pielęgniarki systemu/ratunkowej

Minister zdrowia w dniu 7 listopada 2007 roku podpisał rozporządzenie określające kompetencje pielęgniarki systemu w zakresie wykonywanych samodzielnie bez zlecenia lekarskiego medycznych czynności ratunkowych oraz podawania leków doraźnie w nagłych przypadkach bez zlecenia lekarskiego. Kompetencje te przyznano pielęgniarkom systemu czyli osobom: posiadającej tytuł specjalisty lub specjalizującej się w dziedzinie pielęgniarstwa ratunkowego, anestezjologii i intensywnej opieki, chirurgii, kardiologii, pediatrii, a także posiadającej ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa ratunkowego, anestezjologii i intensywnej opieki, chirurgii, kardiologii, pediatrii oraz posiadającej co najmniej 3-letni staż pracy w oddziałach tych specjalności, oddziałach pomocy doraźnej, izbach przyjęć lub pogotowiu ratunkowym.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA

z dnia 7 listopada 2007 r.

w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych udzielanych przez pielęgniarkę albo położną samodzielnie bez zlecenia lekarskiego

(Dz. U. Nr 210, poz. 1540)

- wyciąg -

- § 2. Pielęgniarka systemu w rozumieniu art. 3 pkt 6 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410 oraz z 2007 r. Nr 89, poz. 590 i Nr 166, poz. 1172) jest uprawniona do wykonywania samodzielnie bez zlecenia lekarskiego medycznych czynności ratunkowych obejmujących:
- 1) ocenę stanu pacjenta w celu ustalenia postępowania i podjęcia decyzji o prowadzeniu lub odstąpieniu od medycznych czynności ratunkowych;
 - 2) układanie pacjenta w pozycji właściwej dla jego stanu zdrowia lub odniesionych obrażeń;
 - 3) podjęcie i prowadzenie podstawowej i zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej u dorosłych i dzieci według standardów ogłoszonych w obwieszczeniu wydanym na podstawie art. 43 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym;
 - 4) bezprzyczynowe przywracanie drożności dróg oddechowych;
 - 5) przyrządowe przywracanie i zabezpieczanie drożności dróg oddechowych z zastosowaniem w szczególności:
 - a) rurki ustno-gardłowej,
 - b) rurki nosowo-gardłowej,
 - c) maski krtaniowej,
 - d) rurki krtaniowej,
 - e) konikopunkcji, pod warunkiem odbycia dodatkowego kursu specjalistycznego;
 - 6) odsysanie dróg oddechowych;
 - 7) podjęcie tlenoterapii biernej lub wspomagania oddechu lub wentylacji zastępczej powietrzem lub tlenem:
 - a) ręcznie - z użyciem:
 - maski twarzowej,
 - zastawki jednokierunkowej i worka oddechowego,
 - b) mechanicznie - z użyciem respiratora;
 - 8) intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej w nagłym zatrzymaniu krążenia przez usta lub przez nos, bez użycia środków zwiotczających oraz prowadzenie wentylacji zastępczej;
 - 9) wykonanie EKG;
 - 10) wykonanie defibrylacji ręcznej na podstawie EKG;
 - 11) wykonanie defibrylacji zautomatyzowanej;
 - 12) monitorowanie czynności układu oddechowego;

- 13) monitorowanie czynności układu krążenia metodami nieinwazyjnymi;
 - 14) wykonanie kanulacji żył obwodowych kończyn górnych i dolnych oraz żyły szyjnej zewnętrznej;
 - 15) wykonanie dojścia doszpikowego przy użyciu gotowego zestawu, pod warunkiem odbycia dodatkowego kursu specjalistycznego;
 - 16) podawanie leków drogą dożylną, domięśniową, podskórną, dotchawiczą, doustną, doodbytniczą i wziewną oraz doszpikową, przy użyciu gotowego zestawu (podawanie leków drogą doszpikową pod warunkiem odbycia dodatkowego kursu specjalistycznego);
 - 17) odbarczenie odmy przeźnej drogą nakłucia jamy opłucnowej, pod warunkiem odbycia dodatkowego kursu specjalistycznego;
 - 18) oznaczanie poziomu parametrów krytycznych z użyciem dostępnego sprzętu, w tym w szczególności:
 - a) poziomu glukozy w surowicy,
 - b) poziomu elektrolitów w surowicy,
 - c) badania gazometrycznego krwi tętniczkowej;
 - 19) opatrywanie ran;
 - 20) tamowanie krwiotoków;
 - 21) unieruchamianie kręgosłupa ze szczególnym uwzględnieniem odcinka szyjnego;
 - 22) odebranie porodu nagłego w warunkach pozaszpitalnych;
 - 23) segregację medyczną w rozumieniu art. 43 ust. 2 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym;
 - 24) podejmowanie działań zabezpieczających w celu ograniczenia skutków zdrowotnych zdarzenia;
 - 25) przygotowanie pacjenta i opieka medyczna podczas transportu przez zespół ratownictwa medycznego w rozumieniu art. 3 pkt 10 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym.
- § 3. Pielęgniarka, o której mowa w § 2, wykonująca określone w rozporządzeniu medyczne czynności ratunkowe jest uprawniona do podania pacjentowi doraźnie w nagłych wypadkach bez zlecenia lekarza leków zamieszczonych w wykazie stanowiącym załącznik nr 2 do rozporządzenia.

ZALĄCZNIK Nr 2

WYKAZ LEKÓW PODAWANYCH PACJENTOWI PRZEZ PIELĘGNIARKĘ DORAZNIE W NAGŁYCH WYPADKACH BEZ ZLECENIA LEKARZA

- 1 Acetylsalicylic acid tabletki od 0,3 do 0,5 g - doustnie
- 2 Amiodaroneroztwór do wstrzyknięcia 150 mg/3 ml - dożylnie, doszpikowo
- 3 Atropinum sulfuricum roztwór do wstrzyknięcia (0,5 mg/ml; 1 mg/ml) - domięśniowo, podskórną, dożylnie, dotchawiczo, doszpikowo
- 4 Captoprilumtabletki 12,5 mg - doustnie
- 5 Clemastineroztwór do wstrzyknięcia 2 mg/2 ml - domięśniowo
- 6 Clonazepamumroztwór do wstrzyknięcia 1 mg/ml - domięśniowo, dożylnie
- 7 Diazepamroztwór do wstrzyknięcia lub wlewka doodbytnicza (do 10 mg/2 ml) - domięśniowo, dożylnie, doszpikowo, doodbytniczo
- 8 Drotaverini hydrochloridum roztwór do wstrzyknięcia 20 mg/1 ml - domięśniowo, dożylnie, podskórną
- 9 Euphrophine bitartrate roztwór do wstrzyknięcia (1 mg/ml) - domięśniowo, podskórną, dożylnie, doszpikowo, dotchawiczo
- 10 Flumazenilroztwór do wstrzyknięcia 500 µg/5 ml - dożylnie, doszpikowo
- 11 Furosemideroztwór do wstrzyknięcia (20 mg/2 ml) - domięśniowo, dożylnie, doszpikowo
- 12 Glucagon hydrochloride roztwór do wstrzyknięcia 1 mg/fiolka + rozpuszczalnik - domięśniowo
- 13 Glucosum 20%roztwór do wstrzyknięcia dożylnego (200 mg/ml) - dożylnie, doszpikowo
- 14 Glucosum 5%roztwór do wlewu dożylnego - dożylnie, doszpikowo
- 15 Glyceril trinitrate tabletki 0,5 mg, aerozol do stosowania podjęzykowego - podjęzykowo
- 16 Hydrocortisone lub Methylprednisolone roztwór do wstrzyknięcia (Hydrocortisone 100 mg/ml, 250 mg/2 ml; Methylprednisolone 500 mg/fiolka, 1 g/fiolka) - dożylnie, doszpikowo
- 17 Magnesii sulfuricum roztwór do wstrzyknięcia 2 g/10 ml - dożylnie, doszpikowo
- 18 Ketoprofenroztwór do wstrzyknięcia 100 mg/2 ml - domięśniowo, dożylnie, doszpikowo
- 19 Lignocainum hydrochloricum roztwór do wstrzyknięcia 100 mg/2 ml - dożylnie, dotchawiczo, doszpikowo
- 20 Midazolam po konsultacji z lekarzem roztwór do wstrzyknięcia 5 mg/amp. - domięśniowo, dożylnie, doszpikowo
- 21 Metoclopramidum roztwór do wstrzyknięcia 10 mg/2 ml - dożylnie, domięśniowo, doszpikowo
- 22 Morphine sulphate roztwór do wstrzyknięcia (10 mg/ml; 20 mg/ml) - domięśniowo, podskórną, dożylnie, doszpikowo
- 23 Naloxonium hydrochloricum roztwór do wstrzyknięcia (400 µg/ml) - domięśniowo, podskórną, dożylnie, doszpikowo, dotchawiczo
- 24 Natrium chloratum 0,9%roztwór do wlewu dożylnego - dożylnie, doszpikowo
- 25 Płyn fizjologiczny wieloelektrolitowy izotoniczny roztwór do wlewu dożylnego - dożylnie, doszpikowo
- 26 Salbutamol aerozol wziewny w roztworze do nebulizacji - wziewnie
- 27 Solutio Ringeri roztwór do wlewu dożylnego - dożylnie, doszpikowo
- 28 Tlen gaz - wziewnie, dotchawiczo

Komentarz redakcji Portalu Pielęgniarek i Położnych:

Należy zdawać sobie sprawę, że wyżej cytowany katalog uprawnień pielęgniarki systemu dotyczy przypadku wykonywania medycznych czynności ratunkowych - tj. świadczeń opieki zdrowotnej w rozumieniu przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, udzielanych przez jednostkę systemu, zespół ratownictwa medycznego w warunkach pozaszpitalnych, w celu ratowania osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Czyli pielęgniarki wykonującej zawód w zespole ratownictwa medycznego działającego w ramach systemu „Państwowe Ratownictwo Medyczne”. Warto również podkreślić, że kompetencje przyznane przez powyższe rozporządzenie dotyczą osoby posiadającej kwalifikacje pielęgniarki systemu, a nie osoby wykonującej zawód na stanowisku pielęgniarki systemu mimo braku posiadania kwalifikacji wymaganych od pielęgniarki systemu. (mm)